



Jaarverslag 2020

Amsterdam, 22 april 2021

1. Algemeen

Stichting Restorative Justice Nederland is in november 2010 opgericht met als doel:

- het vormen van een centrum voor expertise en innovatie rond Restorative Justice door praktijkkennis, wetenschappelijke theorieën, publicaties, modellen en methodieken te verzamelen en te ontsluiten;
- het vergroten van het draagvlak voor Restorative Justice en het bevorderen van informatie-uitwisseling en voortdurende discussie door passende communicatie- en netwerk-activiteiten;
- het samenbrengen en verbinden van geïnteresseerde personen, publiek en relevante instanties op het gebied van beleid, wetenschap en praktijk rond Restorative Justice;
- het verder ontwikkelen, verbeteren en innoveren van de herstelrechtelijke theorie en praktijk door onder meer het doen en bevorderen van onderzoek, het geven van advies- en training, en het (mede) organiseren van seminars;
- het stimuleren dat binnen relevante maatschappelijke sectoren gebruik gemaakt wordt van diverse (bestaande en nieuwe) vormen van Restorative Justice.

In 2020 is het 10 jarig jubileum gevierd en vaart gezet richting de volgende fase in de ontwikkeling. De eerste fase (2010 – 2016) kenmerkte zich door een pioniersgeest en het opbouwen van naam en invloed van de organisatie en de werkzaamheden. De tweede fase (2016-2019) kenmerkte zich door continuering en verankering van werk en goede naam. In de derde fase (2020-2023) wordt de organisatie verder versterkt.

Voorts is naast het continueren van de projecten en activiteiten die we van aanvang af deden (kennisdelen, netwerkontwikkeling, beleids- en kennisontwikkeling, onderzoek, advies en training) een aantal ambitieuze projecten gestart die Restorative Justice in een breder kader plaatsen.

Het kantoor van Restorative Justice Nederland is in 2020 verhuisd van de Nieuwe Herengracht 18 naar de aanpalende Nieuwe Keizersgracht 1A in Amsterdam.

2. Vanuit het bestuur

Het jaar 2020 waarvan in het RJN/RJA jaarverslag dat voor u ligt verslag wordt gedaan stond – afgezien van de vermaledijde pandemie – in het teken van het tienjarig bestaan van het fenomeen RJN. Ik kies met opzet het woord ‘fenomeen’, omdat andere termen de in mijn ogen waardevolle en unieke lading niet helemaal dekken. ‘Instituut’? Dat klinkt wel erg gevestigd. ‘Beweging’? Klopt tot zekere hoogte, want er is zeker sprake van dynamiek. Maar daarin komt één relevant feit niet goed tot uitdrukking, namelijk dat RJN inmiddels een erkende gesprekspartner is geworden voor diverse instanties, overheden en niet in de laatste plaats de politiek. Wij kunnen met een zekere voldoening terugblikken op respectabele vorderingen in de vorm van trainingen, kennisverwerving en –verspreiding en promotie-activiteiten op het gebied van hefstelrecht. En wij mogen vaststellen dat het herstelrecht, primair in de strafrechtspleging maar gaandeweg ook breder, terrein heeft gewonnen, en dat RJN daaraan een wezenlijke bijdrage heeft geleverd.

De ruggengraat van RJN wordt van meet af aan gevormd door gedreven professionals met een juridische en criminologische achtergrond, die de projecten verwerven en uitvoeren. Zij werken in die projecten regelmatig samen met een groep andere professionals, zoals juristen, mediators en sociale wetenschappers, die affiniteit hebben met de doelstellingen van RJN. Door een succesvolle acquisitie

worden nu meerjarige, grote projecten uitgevoerd, wat verdere professionalisering van de organisatie noodzakelijk heeft gemaakt. Daarbij wordt steeds gelet op onafhankelijkheid en flexibiliteit. De samenstelling van het bestuur is op één en ander afgestemd, en dat geldt ook voor het Comité van Aanbeveling

De viering van het 10-jarig bestaan had een sterk inhoudelijk karakter en was tegelijkertijd feestelijk, ondanks het virus. De reacties die wij op dit festijn ontvingen waren hartverwarmend en stimulerend. Vol energie en plannen gaan wij het komende decennium in.

In het verslagjaar heeft het bestuur afscheid genomen van Rob van Pagée. Rob is vanaf de start van RJN van grote betekenis geweest, door zijn persoonlijkheid en inzet, en door de inspiratie vanuit Eigen Kracht, eveneens een ‘fenomeen’ met zeer verwant gedachtengoed.

Theo de Roos

Het bestuur bestaat per 31-12-2020 uit:

Em prof. mr. Theo de Roos	voorzitter
Jan Engels	penningmeester
Nienke Feenstra	secretaris
Mr. Elly Westerbeek	bestuurslid
Prof.dr. Antony Pemberton	bestuurslid
Dr. Suzan Verberk	bestuurslid

Er is sinds de oprichting ook een Comité van aanbeveling gevormd. De leden van het comité zijn per 31 december 2019:

Mr. Maria Leijten
Prof. dr. Hans Boutellier
Mr. Ludo Goossens
Mr. Han Bartels
Em. Prof. Mr. Jaap Doek
Hank Heijn-Engel
Mirjam Salet

We zijn ons aan het bezinnen hoe we de rol van het comité in de toekomst kunnen versterken. De benaming ‘Raad van Advies’ komt waarschijnlijk meer in aanmerking.

3. De uitvoering van projecten (opdrachtnemers).

De vaste uitvoerende kern van RJN bestaat per 31 december 2020 uit twee MT leden, drie kernleden en een projectsecretariaat. Een van de projectmanagers is landelijk coördinator van RESCALED, een driejarig project rond kleinschalige detentie.

De projectmanagers en secretariaatmedewerker zijn niet in dienst van RJN maar verrichten op projectbasis werkzaamheden voor de stichting. Ook de acquisitie van projecten en interne activiteiten zoals nieuwsbrief, website en andere zaken worden door hen in samenwerking met het secretariaat en bestuursleden verzorgd. Verder wordt voor de uitvoering van projecten samengewerkt met onderzoekers en juristen van Nederlandse universiteiten en andere zelfstandig gevestigde professionals. Vaste

samenwerkingspartner is prof. mr. Jacques Claessen, universitair hoofddocent straf(proces)recht en bijzonder hoogleraar herstelrecht aan de Universiteit Maastricht.

De vaste kern bestaat uit de volgende personen:

Drs. Anneke van Hoek	MT lid, criminoloog
Drs. Gert Jan Slump	MT lid, criminoloog
Veronique Aïcha Achoui	sociaal psycholoog
Elsbeth Bosma	grafisch ontwerper
Mr.dr. Annemieke Wolthuis	jurist en mediator
Mariel Floor	projectsecretariaat
Tineke Oosterhof	officemanager

4. Restorative Justice Academy

In maart 2019 is de Restorative Justice Academy gelanceerd, die onderdeel vormt van RJN. De vaste groep trainers die op projectbasis werkzaamheden verrichten in het kader van de Restorative Justice Academy bestaat in 2020 uit:

Drs. Anneke van Hoek	criminoloog
Mr. dr. Annemieke Wolthuis	jurist en jeugdrechtsmediator
Mr. Antonietta Pinkster	advocaat en mediator in strafzaken
Drs. Gert Jan Slump	criminoloog
Prof. mr. Jacques Claessen	jurist en bijzonder hoogleraar herstelrecht RJN leerstoel, Universiteit Maastricht
Mr. Kim Roelofs	jurist en mediator in strafzaken
Mr. Maartje Berger	jurist en jeugdrechtsmediator
Makiri Mual	antropoloog en mediator in strafzaken
Mr. Monique van der Zouw	advocaat en mediator in strafzaken
Rebecca Leeuwenberg	mediator in strafzaken

Vanwege de coronacrisis hebben er weinig trainingen op locatie plaatsgevonden, met uitzondering van zes trainingen voor de PI Arnhem begin 2020, vlak voor het begin van de lockdown. De RJA heeft zich gezien de omstandigheden dit jaar bekwaamd in het ontwikkelen en uitvoeren van online trainingen en presentaties. Zo zijn er onder andere twee online trainingen georganiseerd voor buurtbemiddelaars uit Utrecht en diverse online bijdragen geleverd aan studiedagen en webinars. Verder is er in samenwerking met het Opleidingsinstituut van DJI lesmateriaal ontwikkeld voor een driedaagse train de trainer voor ambassadeurs slachtoffer- en herstelgericht werken. Deze meerdaagse train de trainer is vervolgens voor twee verschillende groepen ambassadeurs online georganiseerd.

5. *Organisatieontwikkeling*

In 2020 is een begin gemaakt met de verdere professionalisering van de organisatie. Daarbij zijn vier speerpunten onderscheiden:

1. Governance en met name de verhouding tussen bestuur als opdrachtgever en de dagelijkse leiding van de organisatie en andere opdrachtnemers
2. Verbeteren en aanvullen basisdocumenten van en procedures binnen de organisatie
3. Inrichten van een managementteam
4. Inrichten van een gezamenlijke ICT omgeving

Om dat te realiseren is een tijdelijke officemanager ingehuurd die samen met bestuur en het MT genoemde punten uitvoert in 2020 en 2021.

6. *Programma's, projecten en initiatieven*

Hieronder geven wij een overzicht van de lopende advies-, onderzoeks, en overige projecten in 2020. Een overzicht van trainingen en opleidingen geven wij in hoofdstuk 7.

- **Programma Changing Justice Gears (2020-2023).**

Het driejarige programma Changing Justice Gears richt zich op het terugdringen van de kortdurende detentie (korter dan 6 maanden) via twee zogenoemde game changers. De ene, Discover, richt zich op het ontwikkelen van tools om alternatieven voor detentie (door) te ontwikkelen zoals de herstelgerichte taakstraf en maatschappelijke/elektronische thuisdetentie, in combinatie met de inzet van herstelrechtelijke interventies als herstelconferentie, herstelbemiddeling en mediation in strafzaken, MotivatE richt zich op de motivering door rechters en officieren van justitie van strafbeschikkingen en vonnissen op basis van strafdoelen. De aanname is dat als alternatieven voorhanden zijn en meer op basis van strafdoelen gefocust wordt op uitkomst en resultaat, de strafrechtspleging uiteindelijk meer herstelgericht en rehabilitatief en ook effectiever zal zijn. De verwachting is dat de rechterlijke macht uiteindelijk niet alleen verwijzer naar herstelrecht maar ook zelf leverancier van herstelrechtelijke uitkomsten kan zijn. In 2020 is een begin gemaakt met het inventariserend onderzoek en het ontwikkelen van de tools. Een wetenschappelijke klankbordgroep is twee keer bij elkaar geweest en er is begonnen met een netwerk van professionals op te bouwen ten behoeve van dit programma.

- **Programma RESCALED (2019-2022)**

RESCALED is een Europese samenwerking voor kleinschalige detentiehuisen en is momenteel actief in vijf landen: België, Frankrijk, Noorwegen, Nederland en Portugal.

In de negentiende eeuw wendden Europese landen zich tot vrijheidsbeperking als hun voornaamste straf. Grotendeels omdat de samenleving bepaalde dat de belangrijkste waarde voor de mens individuele vrijheid was. Er werd een nieuw type institutionele architectuur ontwikkeld: de gevangenis. De samenleving heeft inmiddels een lange weg afgelegd sinds we voor het eerst gevangenen als strafmiddel zijn gaan gebruiken. In de manier van straffen is echter weinig veranderd.

RESCALED stelt een alternatief voor gevangenis voor dat beter past bij de 21ste eeuw: kleinschalige, gedifferentieerde detentiehuisen die in de wijk geïntegreerd zijn.

Detentiehuisen bieden een duurzame en toekomstgerichte aanpak. Het doel is de implementatie van detentiehuisen te stimuleren in plaats van het bouwen en behouden van grote gevangenissen.

Een paar van de belangrijkste activiteiten in 2020:

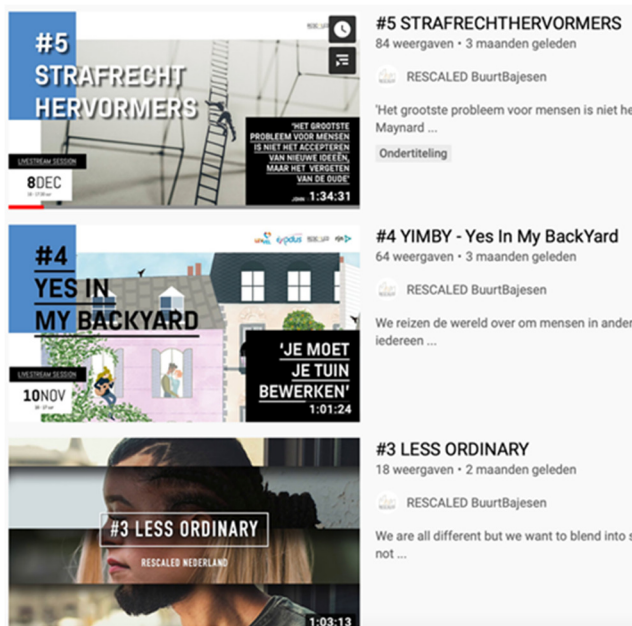
1. Ontwikkelen matrix

We willen een beweging creëren met concrete kennis over concepten van kleinschalige detentiehuisen binnen een divers netwerk en met een team dat in staat is onze gedeelde droom te communiceren voor de toekomst en de perceptie van mensen veranderen. Om concrete kennis over concepten van kleinschalige detentiehuisen te kunnen delen hebben we in 2020 een matrix opgesteld waarmee we verschillende typen bestaande kleinschalige woonvormen kunnen analyseren. Deze matrix zullen we in 2021 gaan voorleggen aan verschillende woonvormen. Met deze matrix streven we drie doelen na.

- A. Het ontwikkelen van blauwdrukken
- B. Het creëren van zelf-analyse-tools
- C. Inventarisatie van locaties kleinschalige woonvormen

2. Start livestreams

In 2020 zijn we gestart met een reeks livestreams. Het doel hiervan is kennis delen met ons directe netwerk en ideeën met elkaar te delen of vragen bespreken die er leven in het netwerk. De livestreams zijn terug te vinden op ons YouTube-kanaal RESCALED BuurtBajesen.



3. Project 'Het Gevangeniswezen' in samenwerking met Yuri Veerman

Er is een gezamenlijke subsidieaanvraag gedaan bij Stimuleringsfonds. Het doel van dit project is het zichtbaar maken van een complex, onderbelicht en weggestopt maatschappelijk systeem: gevangenissen. In deze samenwerking willen we aan de hand van verhalen in de vorm van animaties en publieke evenementen thema's over het gevangeniswezen in Nederland bekend te maken bij burgers en politiek en zo een debat over de fundamenteën van het huidige systeem op gang te brengen.

4. *Oprichten van een KennisWerkplaats Vrijheidsbeneming & Maatschappij (KWVM)*

De kenniswerkplaats vormt een platform voor multidisciplinaire samenwerking tussen professionals uit het onderzoeksveld, het beleid en de praktijk aangevuld met deskundigen uit andere relevante disciplines (media, kunst, architectuur etc.). De werkplaats richt zich op het verzamelen, verbinden en ontsluiten van theoretische en praktische kennis en het ontwikkelen van ideeën over de toekomst van detentie, waarmee beleidsmakers en praktijkprofessionals concreet aan de slag kunnen.

- **Wetgevingsproject ‘Lobby en Landing’:**

Het project en de activiteiten richten zich op de politieke en ambtelijke lobby rond het Voorstel van Wet inzake herstelrechtvoorzieningen in het nieuwe Wetboek van Strafvordering. Het Voorstel van Wet is door de Universiteit Maastricht in samenwerking met RJN en een groot aantal betrokken professionals en organisaties opgesteld. In 2020 kwam het beleidskader herstelrechtvoorzieningen uit. Dat beleidskader baseerde zich in belangrijke mate op de uitgangspunten van het Voorstel van Wet. Naar aanleiding daarvan is een ontbijt georganiseerd met Tweede Kamerleden. Ter voorbereiding op het Algemeen Overleg geschillenbeslechting en herstelrecht op 20 februari 2020 is een reactie op het beleidskader geschreven en aan de vaste kamercommissie voor justitie en veiligheid gestuurd. Verder zijn veel bilaterale contacten onderhouden met Tweede Kamerleden uit 8 fracties en ambtenaren van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

- **PI Almelo**

RJN voert een evaluatie uit van het Centrum voor Herstel en Re-integratie van de PI Almelo. Het betreft interviews met medewerkers, een analyse van registratiegegevens en een enquête onder gedetineerden. Ook wordt incidenteel ondersteund bij de ontwikkeling van het nieuwe Huis van Herstel van PI Almelo in samenwerking met de drie reclasseringsorganisaties.

- **Restorative Justice and Environmental Harm**

Vanuit RJN participeren Anneke van Hoek en Femke Wijdekop van Earth Restorative Justice in de internationale innovatieve denktank op dit gebied die in 2019 is opgericht door het European Forum for Restorative Justice. Anneke en Femke waren beiden spreker op de eerste bijeenkomst van deze denktank in Leuven die voorjaar 2019 plaatsvond, waar o.a. ook de Australische herstelrechtspionier John Braithwaite sprak. Dit innovatiedossier is door RJN in 2020 verder ontwikkeld via het schrijven van artikelen voor o.a. het Conscious Lawyer Magazine en het Tijdschrift voor Criminaliteit en Cultuur (verschijnt begin 2021).

- **NWO onderzoeksproject ‘Ultimate remedium or optimum remedium?’**

Dit NWO onderzoek werd in 2020 afgerond en richt zich op de mogelijkheid van herstelrechtvoorzieningen als onderdeel van betekenisvol handelen door de politie. Hoewel burgers recht hebben om aangifte te doen, kent het doen van aangiften voor strafrechtelijke vervolging grenzen. De strafrechtelijke route is immers een ultimum remedium als andere opties hebben gefaald en deze biedt niet altijd de oplossing waar burgers naar verlangen. Aangevers willen niet per se strafvervolging tegen een persoon of zien op tegen het lange vervolgtraject van strafrechtelijke interventies. Wat wil een burger bereiken met het doen van aangifte en wat kan de politie vervolgens betekenen? Is het mogelijk te kiezen voor een optimum remedium, oftewel een alternatief voor het strafrecht. Volgens artikel 51h van het WvSv bevordert het OM dat de politie slachtoffers en verdachten in een zo vroeg mogelijk

stadium inlicht over de mogelijkheid van herstelrechtvoorzieningen. Hoe dat in de praktijk werkt, is onderwerp van dit onderzoek naar mediation binnen het politiewerk.

- **Politie eenheid Amsterdam: 'Met het oog op de Burger'**
Dit project is een vervolg op 'Wachttijd is hersteltijd' uit 2019. Hoofddoel van het project is de hulpvraag die de burger aan de politie heeft centraal te stellen. Samen met de burger wordt gezocht naar de beste oplossing, waarbij strafrecht één van de mogelijkheden is. Daarnaast is gefocust op de inzet van varianten van politiebemiddeling en mediation. Het project is uitgevoerd in Basisteam Uithoorn/ Aalsmeer in samenwerking met de service- en intakemedewerkers en wijkagenten en een aantal andere basisteamleden. Voor de service en intakemedewerkers was de werkwijze van de pilot een uitbreiding van hun taak. Voor wijkagenten is het een versterking van (bemiddelings-)vaardigheden waar zij al in getraind zijn. Kern van het project is onderscheiden wat door de politie zelf afgedaan kan worden en wat door een onafhankelijke mediator gedaan moet worden. Een tweedaagse training herstelrecht voor de politie maakte onderdeel uit van de opzet.
- **Restorative Justice in conflicten binnen organisaties.**
Een internationale opdrachtgever wil intern grensoverschrijdend gedrag, discriminatie, intimidatie, agressie en geweld tegen werknemers op een herstelgerichte wijze gaan afhandelen binnen hun organisatie. Speciale aandacht dient te worden besteed aan vrouwen (in het kader van de #MeToo-beweging), mensen van kleur (gezien de opkomst van de Black Lives Matter beweging), en LGBT-ers. In dit kader heeft deze opdrachtgever aan RJN gevraagd hen te helpen bij het integreren van een herstelgerichte werkwijze in hun integriteitsprocedures.
- **Twinning project 'Herstelrecht in Suriname en Nederland'**
Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met Universiteit Maastricht en Stichting MENS en Surinaamse partners, en met subsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken. In een uitwisselingsprogramma tussen Suriname en Nederland staan de praktijken van mediation in strafzaken en oorspronkelijke, inheemse geschillenbeslechting centraal. Via de uitwisseling wordt beoogd een bijdrage te leveren aan een herstelgericht strafrechtssysteem en een herstelgerichte samenleving.
- **Internationaal uitwisselingsproject Erasmus+ 'Together for systemic change in criminal justice'.**
Deze internationale uitwisseling richt zich op innovaties met betrekking tot rehabilitatie en re-integratie van gedetineerden. Door corona is de uitwisseling ruim 1 jaar gestagneerd.
- **Internationaal project 'Restorative Justice Strategies for Change'.**
RJN is samen met de Universiteit Maynooth en het European Forum for Restorative Justice initiatiefnemer voor dit internationale uitwisselingsprogramma dat vier jaar loopt. Er zijn 10 deelnemende landen. Per land wordt twee keer per jaar een bijeenkomst georganiseerd en er is een jaarlijks internationaal strategisch beraad. Ook dit project liep vertraging op door corona.
- **i-Restore**
Dit betreft een Europees project dat wordt gecoördineerd door Terre des Hommes over herstelrecht en jeugdige slachtoffers. Het project richt zich vooral op de praktijk in Albanië,

Griekenland en Roemenië. RJN is partner om de methodologie en het instrumentarium voor onderzoek en training mee te ontwikkelen.

- **FOCUS**

Dit is ook een Europees project dat wordt gecoördineerd door Terre des Hommes. Doel is het ontwikkelen van instrumenten om de individual assessments voor jeugdige slachtoffers richting strafrecht en herstelrecht praktisch vorm en inhoud te geven in 5 landen.

7. Trainingen en opleidingen (*Restorative Justice Academy*)

In 2020 zijn de volgende trainingen en opleidingen verzorgd:

- Zes masterclasses Herstelgericht en Slachtofferbewust Werken voor de PI Arnhem
- Twee driedaagse opleidingen voor ambassadeurs Herstelgericht en Slachtofferbewust Werken binnen de Penitentiaire Inrichtingen, in samenwerking met het Opleidingsinstituut van DJI
- Twee webinars van een dagdeel voor Buurtbemiddeling Utrecht
- Bijdrage aan webinar herstelrecht voor het Center for International Legal Cooperation Nederland – Indonesië
- Opleiding herstelrecht nazorg ex-gedetineerden ten behoeve van coördinatoren nazorg werkzaam bij gemeenten. Deze training werd in opdracht van SBO verzorgd als onderdeel van een vijfdaags opleidingsprogramma
- Productie videopresentatie en leveren interactieve bijdrage aan online studiemiddag Herstelrecht in de Praktijk van de Vrije Universiteit.
- Gastcolleges herstelrecht bij de Hogeschool InHolland en Hogeschool Den Haag.

Overige activiteiten bestaande uit lezingen, bijdragen aan scholing en deskundigheidsbevordering:

- Presentatie voor het Platform Herstelrecht voor Politie Nederland in Apeldoorn
- Webinars in het kader van de Europese projecten i-RESTORE en FOCUS
- Bijdrage aan webinars herstelrecht voor collega's in Estland en in Moskou
- Online interview met emeritus professor Jaap Doek voor online international conference van het European Forum for Restorative Justice
- Online interview met Femke Wijdekop van Earth Restorative Justice in het kader van International Restorative Justice Week
- Online interview met Tim Chapman, voorzitter van het EFRJ, in het kader van International RJ Week
- Online interview met de projectleider van Terre des Hommes over de projecten i-Restore en FOCUS in het kader van international RJ Week.
- Deelname en bijdrage aan expertsessie Christenunie in Den Haag
- Presentatie in Dublin over Voorstel van Wet herstelrechtvoorzieningen aan Ministerie van Justitie, reclassering, politie en openbaar ministerie
- Presentatie in Shelton Abbey Open Prison (Ierland) over kleinschalige detentie
- Openbare lezing voor het Ierse netwerk Restorative Justice Strategies for Change aan de Maynooth University

- Werkbezoek en uitwisseling met Community Justice Scotland en Ministerie van Justitie van Schotland over ontwikkelingen rond herstelrecht in Nederland
- Werkbezoek aan Addiewell Prison, West Calder, Schotland
- Werkbezoek en uitwisseling met voor Center for Youth and Criminal Justice Scotland
- Zes livestreams over thema's die verband houden met kleinschalige detentie en allemaal terug te vinden zijn op YouTube-kanaal van RESCALED Buurbajesen of op de website www.rescaled.nl
- Presentatie over herstelrecht voor Stichting De Nieuwe Kans in Rotterdam
- Presentatie NWO onderzoek 'Ultimum of Optimum Remedium' politie Amsterdam, district Zuid
- Presentatie herstelrecht en kleinschalige detentie met professionals van Zorg- en Veiligheidshuis Tilburg
- Expertmeeting herstelrecht en responsief recht ten behoeve van Buurtrechtbank Venserpolder in Amsterdam Zuidoost

8. *Jubileum 10 jaar RJN*

Op 11 december is uitgebreid stilgestaan bij het feit dat RJN tien jaar geleden, in 2010, is opgericht. Tijdens dit evenement is ook aandacht besteed aan het 20-jarige jubileum van het Nederlands-Vlaamse Tijdschrift voor Herstelrecht.

Vanwege de coronamaatregelen was het niet mogelijk om een feestelijke conferentie te organiseren zoals oorspronkelijk de intentie was. Er is daarom gekozen voor een livestream: in de gelagkamer van de Diakonie, waar RJN haar kantoor heeft, is een studiootje gebouwd van waaruit live gesprekken plaatsvonden afgewisseld met van tevoren opgenomen videopresentaties.

De livestream van het 10-jarig jubileum van RJN is terug te kijken via <https://bit.ly/3ha5VQ7>

De volgende videopresentaties zijn toen uitgezonden:

- Online interview met prof. Jacques Claessen, bijzonder hoogleraar herstelrecht aan de Universiteit Maastricht waar de door RJN opgerichte bijzondere leerstoel herstelrecht is ondergebracht.
- Videopresentaties van vier herstelrechtelijke pioniers van het eerste uur in Nederland en Vlaanderen: John Blad, Jan van Lieshout, Ivo Aertsen en Lode Walgraven



Live gesprekken vonden plaats met RJN kernleden Anneke van Hoek, Annemieke Wolthuis, Veronique Achoui, Elsbeth Bosma en bestuurslid prof. Antony Pemberton. De livestream werd afgesloten door Gert Jan Slump die een kringgesprek leidde met de belangrijkste

herstelrechtelijke aanbieders¹: Benthe London, directrice van BeterBuren, Janet ten Hoope, directrice van Halt Nederland, Hans Nijhout, bestuurslid van de Vereniging voor Mediators in Strafzaken en Jan Witte, directeur van Perspectief Herstelbemiddeling. Dit gesprek vormde het startschot van een periodiek overleg tussen RJN en herstelrechtelijke aanbieders, dat vanaf januari 2021 van start is gegaan.

9. *Nieuwsbrieven en artikelen*

In 2020 zijn twee korte nieuwsbrieven verschenen.

Verder zijn diverse interviews gegeven en rapporten en artikelen geschreven. Een aantal sprekende voorbeelden:

- Interview met Annemieke Wolthuis en Maartje Berger door Groningse civielrechtelijke vereniging: <https://www.diephuis.nl/gcb/edities/2020-2021/editie-1>
- Interview Annemieke Wolthuis door collega EFRJ over Corona: <https://www.euforumrj.org/en/discussion-annemieke-wolthuis>
- Blogposts op de website van RESCALED Europa
 - September 15: [Circular Justice](#)
 - May 19 – [The World of Tomorrow](#)

Rapporten en artikelen

- Claessen, J. & G.J. Slump, [Schaf korte gevangenisstraf af](#), *Nederlands Dagblad*, 7 juli 2020, p. 11
- Hoek, A. van (2020): De maatschappelijke en politieke dimensies van herstelrecht: over het verbreden van de herstelrechtelijke blik. *Tijdschrift voor Herstelrecht*, 2020, nummer 4, p. 56 – 65. SdU Den Haag, 2020.
- Hoek, A. van & Wijdekop, F. (2020), Positive green criminology: nurturing our care for the environment – *The Conscious Lawyer*, 5th edition, September 2020, p. 24 – 28.
- Hoek, A. van (2020), Het verhaal gaat. Een positief criminologische visie op radicalisering. *Tijdschrift voor Herstelrecht*, 2020, nummer 1, p. 39 – 56. SdU, Den Haag, 2020.
- Hoek, A. van & Wolthuis, A. (2020), Storytelling by victims and offenders: a tool for personal and social change. Experiences from the Netherlands, Belgium and Rwanda, in: Varona, G. (ed.). ARTE EN PRISIÓN. Justicia restaurativa a través de proyectos artísticos y narrativos. Valencia: Tirant lo Blanch. ISBN: 978-84-1336-826-9. pp. 89-116.
- Lünemann, K. & Wolthuis, A. (2020), Handleiding mediation in strafrecht bij partnergeweld, Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.
- Slump, G.J. (2020): [Met het oog op de burger: Projectrapportage herstelgericht werken bij de politie 1 april 2019 – 1 april 2020](#). RJN/Politie Eenheid Amsterdam – Basisteam Uithoorn / Aalsmeer.
- Steden, R. van & G.J. Slump (2020): [Ultimum remedium of optimum remedium? Een onderzoek naar herstelgericht politiewerk](#). VU/NWA Amsterdam.
- Wolthuis, A.(2020), Is herstelrecht voor jeugdigen volwassen geworden?. *Tijdschrift voor Herstelrecht* (20) 4, 81-90.

¹ Hedda van Lieshout, directrice van de Eigen Kracht Centrale, was verhinderd.

- Wolthuis, A. (2020), Een strafrechtmediation in het licht van kinderrechten, in: (Frerks, G., Jongbloed, T., Uitslag, M. & Westra, T. (red.) (2020) *Insiders of outsiders? De voor- en nadelen van interne en externe mediation*, Antwerpen, Apeldoorn: Maklu.
- Van Camp, T. & Wolthuis, A. (2020), *Unlocking the Connection between Art and Justice: Review of the Oñati Seminar on Art, Restorative Justice and Prisons* (April, 2019, International Institute for the Sociology of Law, Oñati, Spain), *Revista de Victimología/Journal of Victimology* www.revistadevictimologia.com / www.journalofvictimology.com nr. 10/2020, pp. 153-186.

10. Vooruitblik 2021-2023

2021 wordt een spannend jaar. Op het moment van schrijven van dit jaarverslag gaat de mondiale coronacrisis de volgende fase in. De wereld gaat weer een beetje open en we weten allemaal hoe vrijheidsbeperking voelt. Tegenstellingen tussen groepen mensen en meningen zijn verder vergroot en polarisatie stelt ons voor nieuwe uitdagingen, ook en juist binnen herstelrechtelijk denken en handelen. We zullen ons de komende jaren dan ook focussen op bestendigen en verankeren van herstelrechtvoorzieningen op microniveau en daarnaast werken aan conflicten op meso en macro niveau (Black Lives Matter, Me Too, hate crime, polarisering en radicalisering). Verder zijn na onder meer de toeslagenaffaire en het taakstrafverbod uitdagingen zichtbaar op het niveau van organisatieherstel en systeemherstel: wij zullen de komende periode gebruiken om te bezien welke antwoorden daar vanuit het herstelrecht op mogelijk en wenselijk zijn.

Met RESCALED zullen we het concept van circulaire rechtvaardigheid verder uitdiepen in een samenwerking met Pakhuis de Zwijger. Hierbij gaan we het concept van een detentiehuis verder ontwikkelen in relatie tot de circulaire stad van de toekomst.

Tevens staat er vanuit RESCALED de livestreamserie 'Toen Was Straf Heel Gewoon' op de planning. Een reeks van 12 inspirerende livestreams gericht op de toekomst van het (straf)recht waarbij we het 'land' in zullen trekken met vragen over allerlei onderwerpen gekoppeld aan provincies.

Samen met onze netwerkpartners zullen we de samenwerking in 2021 verder versterken, te beginnen met de overlegtafel met landelijke aanbieders van herstelrechtvoorzieningen (Halt, Buurtbemiddeling, Perspectief Herstelbemiddeling, Mediation in Strafzaken en Eigen Kracht Centrale).

Ook onze interne organisatie willen wij medio 2021 gereed maken voor de komende 3 jaar. Eind juni zal een meerjarenbeleidsplan 2021-2023 gereed komen.

Wij hopen u in 2021 weer te ontmoeten.

11. Samenwerkingspartners 2020

APAC Portugal
Advocatuur
Barnahus
Bianchi Herstelrecht Stichting
Bonjo
Boom Juridische Uitgevers
Buurtbemiddelingsorganisaties
Child Circle (Brussel)
Confederation of European Probation (CEP)
Dat is Helder
Defence for Children
Dienst Justitiële Inrichtingen
Dienst Geestelijke Verzorging (DGV) Justitiële Inrichtingen
Earth Restorative Justice
Eigen Kracht Centrale
Eigen Plan
European Forum for Restorative Justice (EFRJ)
European Prison Education Association (EPEA)
European Organisation of Prison and Correctional Services (Europris)
Exodus Nederland en de aangesloten Exodushuizen
Family Justice Centers
Farapej France
Federatie Nabestaanden Geweldsslachtoffers (FNG)
Fonds Slachtofferhulp
Forum Levenslang
Gevangenzorg Nederland
Greenpeace
Halt
Herstelconsulenten in de PI's
HiiL
Hogeschole van Leiden, Utrecht, Den Haag, Rotterdam en Den Bosch/Breda (Avans), Zuyd
Informatiepunt Detentieverloop (IDV)
International Victimology Institute Tilburg (INTERVICT)
Justitiële Jeugdinstellingen
Kleinschalige Voorziening Amsterdam West
Maynooth University
Mediators in Straffzaken
Mediante BE
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Moderator BE
Nadine Foundation
Nederlands Helsinki Comité
Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
NJCM/PILP
Nolet Advocaten
NSCR

Openbaar Ministerie
Opleidingsinstituut Dienst Justitiële Inrichtingen
Parket Generaal
Penitentiaire Inrichtingen
Perspectief Herstelbemiddeling
Politieacademie
Politie Nederland
Politie Eenheid Amsterdam
Politie Eenheid Rotterdam
Politie Eenheid Utrecht
Porticus
Raad voor de Rechtspraak
Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ)
Rechtspraak
Reclassering Leger des Heils
Reclassering Nederland
Reclassering SVG
RESCALED België
RESCALED Europa
RESCALED Frankrijk
RESCALED Noorwegen
RESCALED Portugal
Schadefonds Gewelddsmisdrijven
Slachtofferhulp Nederland
Stichting Achmea Slachtoffers en Samenleving
Stichting De Nieuwe Kans
Stichting Herstel en Terugkeer
Stichting Herstelcirkels Nederland
Stichting Jongerenrechtbanken Nederland
Stichting Mens en Strafrecht
Stichting Studiecentrum Rechtspleging
TAAK
Taalstrategie
Terre des Hommes
Teylingereind
Unicef
Universiteit Leiden
Universiteit Maastricht
Universiteit Nijmegen
Universiteit van Amsterdam
Universiteit van Leuven
Universiteit Utrecht
University of Ulster
Vereniging Mediation in Strafzaken (VMSZ)
Vereniging van Nederlandse Jeugdstrafrechtadvocaten (VNJA)
Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
Verwey-Jonker Instituut
Victim Support Europe (VSE)

Vrije Universiteit Amsterdam
Vrije Universiteit Brussel
VZW Touché
VZW De Huizen
Wayback Norge
Young in Prison
Yuri Veerman (kunstenaar)